



Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN



VALTERI

TUKEA!

VARHAISKASVATUKSEEN

JA PERHEILLE!

30.9.2020 TAMPERE, SOKOS HOTEL ILVES



Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN



[Jokainen lapsi ja nuori on VIP_piirosvideo](#)

**VERY IMPORTANT
PERSONS**

=

**OPPILAAT, JOTKA
OPPIMISENSA JA
KOULUNKÄYNTINSÄ
TUEKSI
TARVITSEVAT
VAATIVAA
ERITYISTÄ TUKEA.**

Ohjelma

- 9.30 **Tervetuloa!** Leena Kostiainen ja Sari Välimaa
- 10.00 **Toiveita, tavoitteita ja yhteistyötä! - Tutkimuksen ja käytännön vuoropuhelu kaikkien lasten tukemisesta varhaiskasvatuksessa ja koulussa**
Päivi Pihlaja, dosentti, yliopistotutkija, Turun yliopisto Tiina Jaakkola, kehittäjä ja kokemusasiantuntija
- 11.15 **Asiantuntijoiden ja perheen välinen dialoginen vuorovaikutus**
Elina Kontu, autismitutkimuksen ja kehitysvammapsykologian professori, Tampereen yliopisto
- 12.00 Lounastauko
- 13.00 **Oikeus oppia! Miten tukea kouluikäisten ja toiminta-alueittain etenevien oppilaiden sekä sijoitettujen lasten koulunkäyntiä? Teemaryhmien toiminnan esittelyä**
- 14.00 Kahvitauko
- 14.15 **Systeeminen näkökulma: Yhteisen työn johtaminen VIP lasten ja perheiden hyväksi Pekka Lavila, organisaatiovalmentaja, toimitusjohtaja**
- 15.00 **Yhteenvetoa ja katsaus VIP-toiminnan tulevaisuuteen**
Johanna Sergejeff ja Merja Koivisto, TAYS- ja TYKS-alueiden yhdyshenkilöt
Misa Möller, VIP-ruotsinkielinen yhdyshenkilö
- 15.30 Verkostopäivä päättyy



TERVETULOA!

LEENA KOSTIAINEN JA SARI VÄLIMAA

Yleisen ja vaativan konsultaation rakentuminen TAYS-alueella



Yhteistoiminta alueen Vaatu-toiminnan kanssa –
tarvekartoitus ja palvelupolkujen luominen



TAKO alueellinen konsultaatio-
koulutus 3:ssa maakunnassa
yht. 75 erityisopettajalle lv. 20-21

TAVOITTEET

- Hankkeen päätavoitteena on vahvistaa kuntien esi- ja perusopetuksessa ohjausta ja konsultaatiota toteuttavien erityisopettajien ammatillisia valmiuksia tukea opetushenkilöstöä suunnittelemaan oppilaiden kolmiportaista tukea sekä vahvistamaan oppilaiden osallisuutta. Lisäksi koulutukseen osallistuvia tuetaan paikallisten konsultatiivisten rakenteiden kehittämisessä sekä alueellisessa verkostoitumisessa
- Rahoitus: OPH:n
- 1. Konsultoivien erityisopettajien ohjausvalmiuksien kehittäminen
- 2. Konsultoivien erityisopettajien ammatillisen substanssiosaamisen vahvistaminen
- 3. Paikalliset konsultaatiomallit sekä konsultaatioverkoston luominen lähikouluperiaatteen tukemiseksi

TAKO-
konsultaatio-
koulutus

Nepsy-tuen
vahvistaminen

Sijoitettujen ja
kouluakäymät-
tömien lasten
koulunkäynnin
tuen rakenteiden
vahvistaminen

Ennaltaehkäisy

Vaativa
konsultaatio

Vaatu-
toimijoiden
yhteistyö ja
palvelupolun
alueellinen
suunnittelu
sekä
rakentaminen

Valteri uutena
Vaatu-
toimijana
alueella

Verkostoyhteistyö

Monialainen kohtaamistoiminta mm.
hankkeet ja koulutukset
SiSote-yhteistyön vahvistaminen
Yliopistoyhteistyö

TYKS-ALUEEN KUULUMISIA

- Ydinryhmän työskentely on ollut mielenkiintoista ja antoisaa
- Tavoitteista on yhteinen näkemys
- Uutissähkeet ovat lisänneet tietoisuutta VIPistä ja ajankohtaisista tapahtumista ja koulutuksista
- Hallinnonalojen välinen yhteistyö sisote-palveluissa kehittymässä parempaan suuntaan (hanketyöskentely, yhteiset tavoitteet, kuntaverkostojen syntyminen)
- Rahoitushakemus tehty seuraavalla dialla oleviin teemoihin

TYKS-ALUEEN KUULUMISIA

PANOSTUKSET ENNALTAEHKÄISEVÄÄN VIP- TYÖHÖN

- Yhteistyötä Turun yliopiston Sote-akatemian kanssa rakennetaan innostuneessa hengessä
 - Suunnitellaan yhdessä verkkokoulutuskokonaisuutta ja sisältöjä Osaamispuuhun VIPin teemoista
 - Aktivoidaan kuntia konsultatiivisen työn kehittämiseen tähän suunnitellulla koulutuskokonaisuudella

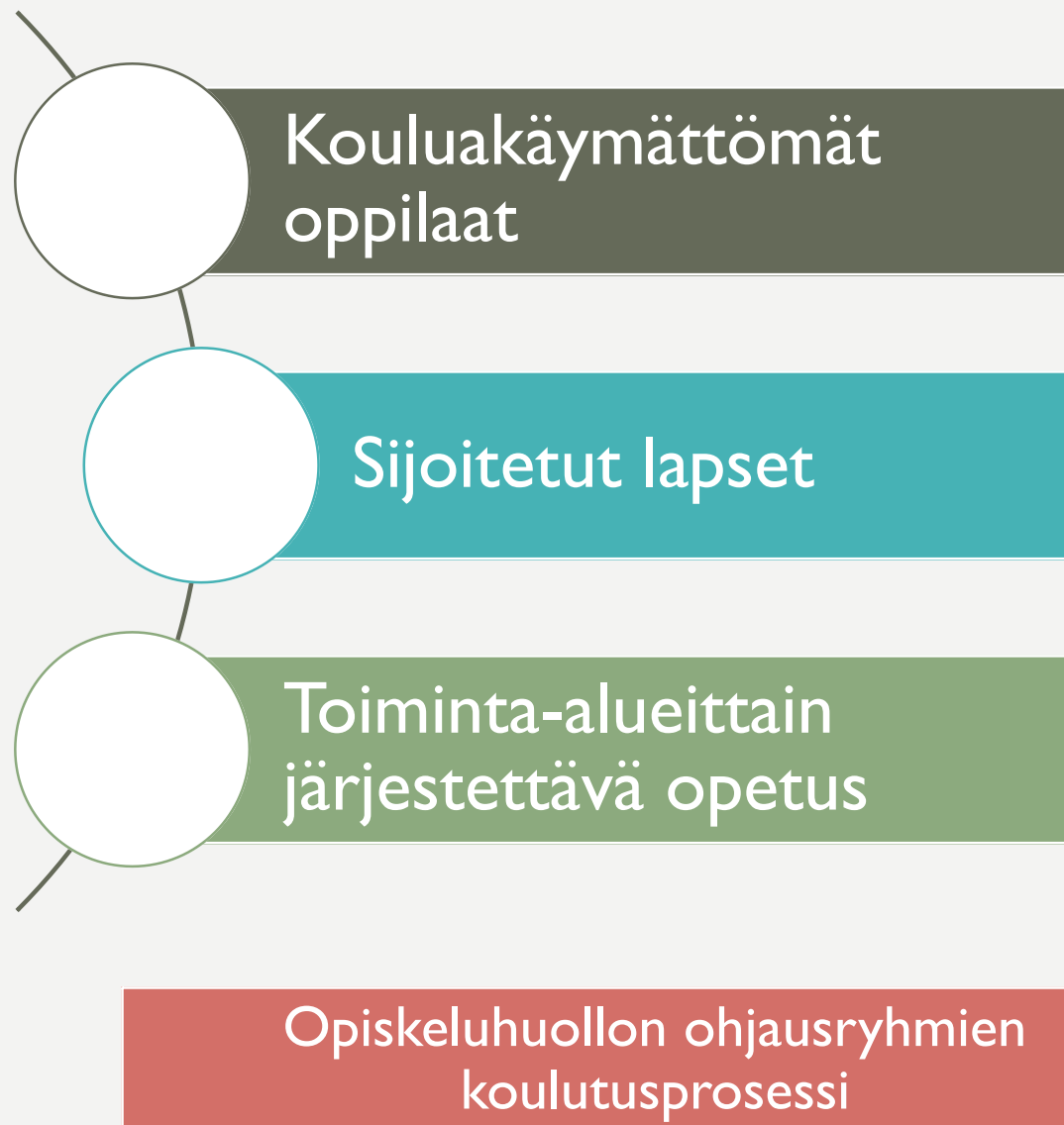
KEHITTÄMISTYÖTÄ KORJAAVAN TOIMINNAN SARALLA

- Vaatu-toiminta käynnistynyt TYKS-alueella Elmeri-koulun, Valtion koulukodin, sairaalakoulujen ja Valterin kesken
- Vaatu-toimijoiden ja Osaamis- ja tukikeskus OT:n kanssa suunnitellaan käytännön toteutusta
- Kuntapilottityötä yhdistetään Vaatu-toimintaan

OIKEUS OPPIA!
MITEN TUKEA
KOULUAKÄYMÄTTÖMIEN JA
TOIMINTA-ALUEITTAIN
ETENEVIEN OPPILAIDEN SEKÄ
SIJOITETTujen LASTEN
KOULUNKÄYNTIÄ

VIP-VERKOSTON TUTKIMUS JA TEEMARYHMÄT

- ❖ Koulukäymättömyys Suomessa - tilannekartoitus. Jyväskylän yliopisto, raportit ja selvitykset 2020:9.
- ❖ Helsingin yliopisto: Into-tutkimus – toiminta-alueittain opetukseen
- ❖ Artikkelikooste ja tilastotutkimus koskien sairaalakoulujen, Elmeri-koulujen ja koulukotien oppilaita. Äärelä T. ja Huusko J.
- ❖ Kasvatustieteen päivät: Vaativan erityisen teemaryhmä
- ❖ Tiivis tutkimis- ja koulutusyhteistyö TUVET- tutkimushankkeen kanssa / UEF, HY, JY www.tuvet.fi





KOULUAKÄYMÄTTÖMÄT LAPSET

JOHANNA SERGEJEFF

KOULUAKÄYMÄTTÖMÄT LAPSET

[HTTPS://VIP-VERKOSTO.FI/TEEMARYHMAT/KOULUA-KAYMATTOMAT-LAPSET](https://vip-verkosto.fi/teemaryhmat/koulua-kaymattomat-lapset)

TAVOITE:

Kansallisen tutkimuksen ja koulutuksen vahvistaminen
Mahdolliset kansalliset suositukset

ASiantuntijaryhmä



Tutkijakollegio

- Marke Hietanen-Peltola, THL
- Pirjo Koivula, OPH
- Kristiina Laitinen, OPH
- Pia Paakkari, sairaalaopetus, Helsinki
- Marketta Raivio, Satakunnan lastensuojelun kehittämisyksikkö
- Klaus Ranta, HUS nuorisopsykiatria
- Johanna Sergejeff, Valteri (pj.)
- Christine Söderek, OPH
- Tuomo Virtanen, JYU

- Katarina Alanko, Åbo Akademi
- Noona Kiuru, JYU
- Silja Kosola, HY
- Katja Melander, HY
- Sami Määttä, JYU
- Jenni Pelkonen, JYU
- Klaus Ranta, HUS
- Piia Ruutu, HY
- Kati Vasalampi, JYU
- Tuomo Virtanen, JYU



<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/kouluakaymattomyys-suomessa>

YHTEISEN YMMÄRRYKSEN LISÄÄMINEN

Tutkimus, kehittämistyö ja koulutus

-> <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/kouluakaymattomyys-suomessa>

Mitä termejä käytetään? Ongelmaton vs. ongelmallinen poissaolo?

Voidaanko poissaolijoita luokitella syiden perusteella?

Miten paljon ko. oppilaita on Suomessa?

Onko heidän määränsä lisääntymässä?

Mitä koulussa voidaan tehdä tilanteen parantamiseksi?

Entä monialainen yhteistyö?

Kansalliset suositukset

**Intensiiviset
interventiot**

**Kohdennetut
interventiot**

Ennaltaehkäisy



Quite typical of school refusal

Koulukieltäytyminen

Emotionaalinen ahdistus
kouluun menemisestä

Huoltajilla on tieto kotiin
jäämisestä

ja tahto saada lapsi
kouluun

Ei yleensä ongelmia
sosiaalisessa
vuorovaikutuksessa



Quite typical of truancy

Pinnaaminen

Aikaa vietetään
kavereiden kanssa

Koulua mielekkäämpää
tekemistä

Huoltajat eivät tiedä
missä lapsi on, olettavat
usein hänen olevan
koulussa



Quite typical of school withdrawal

Koulusta vetäytyminen

Perheellä tai
vanhemmilla on
ongelmia

Lapsi ei uskalla jättää
huoltajaa
yksin/valvomatta

Sisaruksia yksin



Kouluympäristöstä poissulkeminen

- Koulua käydään kotona
koulun aloitteesta
- Lyhennetty koulupäivä tai
kouluviikko

S Ä Ä N N Ö L L I N E N K O U L U N K Ä Y N T I - - - - - K O U L U A K Ä Y M Ä T T Ö M Y Y S



SIJOITETUT LAPSET

MERJA KOIVISTO

SIJOITETUT LAPSET

PÄÄTAVOITE: Sijoitettujen lasten koulunkäynnin ja oppimisen vahvistaminen sekä monialaisen yhteistyön edistäminen

UUNITUORE TIETOISKU:

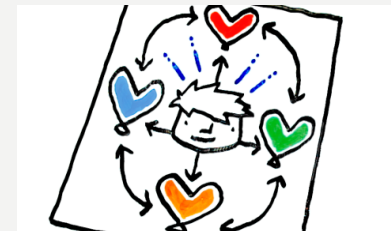
Sijaishuollossa asuvan lapsen sivistyksellisten oikeuksien vahvistaminen koulun ja lastensuojelun yhteistyöllä <https://vip-verkosto.fi/vip-tietoiskut/>

UUTTA MATERIAALIA:

<https://vip-verkosto.fi/materiaalit/dont-give-up-on-us-kokoontumisajot-15-9-2020-materiaalit-sijoitetut-lapset/>

TULOSSA SYKSYLLÄ

Etäseminaari, jossa kohderyhmänä yksityiset lastensuojelutoimijat. Kyselyraportti yksityisten lastensuojelutoimijoiden näkemyksistä lasten koulunkäynnistä.



SIJOITETUT LAPSET - TYÖRYHMÄ

- Sari Granroth-Nalkki,Valteri
- Tarja Heino,THL
- Pirjo Koivula, OPH
- Tiina Korpela-Liimatainen,Valtion koulukotikoulu
- Terhi Ojala,Valteri (pj.)
- Aila Puustinen-Korhonen, Suomen Kuntaliitto
- Mia Tapola, Kymsote
- Christine Väливаара, (Helena Inkinen) Pesäpuu ry
- Laura Nyyssönen/Katariina Korhonen, Kuopion kaupunki



Sijoitettujen nuorten koulupolulla –
foorumit, koulupalaverit

KOHTI ONNISTUNEEMPAA PALAVERIA

Tapaamisen AIKANA:

- o Valmistaudu ennalta
- o Luo turvallinen ja rento ilmapiiri
- o Aikuiset kertovat itsestään ja roolistaan
- o Toista arvostava dialogi
- o Turvallinen aikuinen nuoren tukena
- o Oppilaan kokemukset ja tunteet keskiössä
- o Tarpeeksi aikaa
- o Ei yritetä ratkaista kaikkea kerralla





TOIMINTA- ALUEITTAIN JÄRJESTETTÄVÄ OPETUS

MARI LUOSA

TOIMINTA-ALUEITTAIN JÄRJESTETTÄVÄ OPETUS

- **Tehtävään on nimetty monialainen asiantuntijatyöryhmä**
 - 10 jäsentä, työryhmä on kokoontunut 9 kertaa
 - Ryhmän tavoitteena on kuvata toiminta-alueittaisen opetuksen pedagogisia toimintatapoja ja käytänteitä sekä ohjeistaa opetushenkilöstöä ja huoltajia
- Ryhmä jakaa tietoa toimivista käytänteistä sekä tuottaa ohjemateriaaleja, jotka vastaavat käytännön haasteisiin
- Ryhmä on nostanut esiin useita pohdittavia asioita ja tarpeen erilaisiin ohjeistuksiin



TÄHÄN MENNESSÄ RYHMÄ ON JULKAISSUT;

- Kyselytyökalu pohdinnan tueksi koulunkäynnin järjestämisestä <https://vip-verkosto.fi/teemaryhmat/toiminta-alueittain-jarjestettava-opetus/malleja-ja-menetelmia/>
- Avuksi pohdintaan, jos harkitaan oppilaan siirtämistä toiminta-alueittaiseen opetukseen
- VIP-tietoiskut toiminta-alueittain järjestetystä opetuksesta <https://vip-verkosto.fi/vip-tietoiskut/>
- Linkkejä käytössä oleviin materiaaleihin toiminta-alueittain järjestetystä opetuksesta teemasivuilla <https://vip-verkosto.fi/teemaryhmat/toiminta-alueittain-jarjestettava-opetus/>

TULOSSA JULKAISTAVAKSI SYKSYLLÄ 2020

- **Kohti koulupolkua” – esite**

→ kuvataan pidennetyn oppivelvollisuuden vaihtoehdot, esiopetus, pedagogiset asiakirjat (sanasto) sekä oppiaineittain ja toiminta-alueittain järjestyn opetuksen eroja

→ suunnattu huoltajille sekä ammattilaisille

- **”Opas toiminta-alueittain järjestetystä opetuksesta”**

→ Oppaassa kuvataan toiminta-alueittaista opetusta sekä perusopetuksessa tehtäviä pedagogisia asiakirjoja ja päätöksiä sekä vaihtoehtoja perusopetuksen jälkeen

→ Suunnattu huoltajille ja ammattilaisille

- **Milloin toiminta-alueittaiseen opetukseen? (OPH:n sivuilla julkaistava teksti)** Pohdintaa oppiaineittain järjestetyn opetuksen vaihtoehtoista esim. kehitysvammaisille oppilaille eikä toiminta-alueittaisen opetuksen toimintatavoista.

LISÄKSI TULOSSA;

- **Lääkärinlausuntomalli (mahdollisesti kevät 2021)**
 - Mitä tietoja lääkärin tulee välittää oppilaasta koululle?
 - ohjeistusta lääkäreille lausuntojen kirjoittamista varten
 - mitä opetuksen järjestäjä toivoo, että lääkärinlausunnossa selviäisi
- **Ohje toiminta-alueittain järjestetystä opetuksesta ja sen erosta oppiaineittain järjestettyyn opetukseen maahanmuuttajille sekä kehitysvammaisille oppilaille**
 - Opas on selkokielen ja kuvitettu
 - Toteutetaan eri kielillä.
 - Toteutus netissä.
- **Keväällä 2021 webinaarikoulutuksia (2t X 4) yhteistyössä Aluehallintovirastojen kanssa**
- Tarvetta olisi myös toiminta-alueittain järjestetyn opetuksen kirjasta, joka olisi suunnattu ammattilaisille

A decorative wavy line in yellow and white on the left side of the slide.

OPISKELUHUOLLON OHJAUSRYHMIEN KEHITTÄMINEN

SUVI SANKINEN



SUUNNITTELURYHMÄ

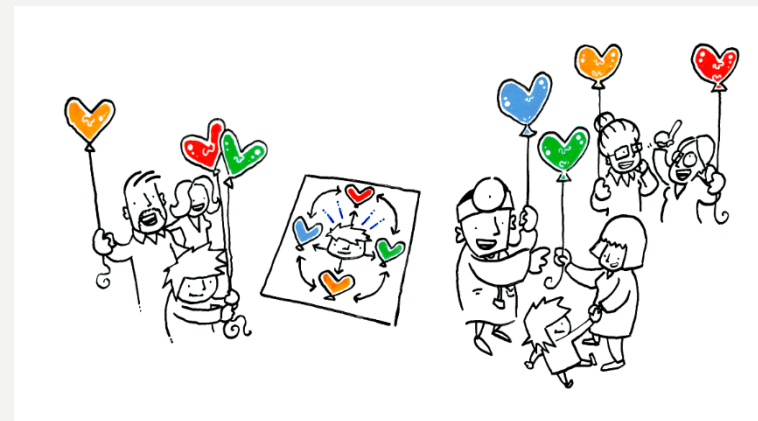
- Eija Kinnunen
- Tero Makkonen
- Mari Satosaari
- Marke Hietanen-Peltola
- Kristiina Laitinen
- Esko Lukkarinen
- Matti Hursti
- Mari Sjöström
- Pirjo Koivula
- Jussi Pihkala
- Terhi Ojala
- Suvi Sankinen

palvelupäällikkö, psykologi
kuntoutuksen päällikkö, psykologi
koulukuraattori
ylilääkäri
opetusneuvos, psykologi
johtaja
sivistysjohtaja
erityisasiantuntija
opetusneuvos
opetusneuvos
hanke- ja kehittämispäällikkö
ohjaava opettaja

Lahden kaupunki
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Jyväskylän kaupunki
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Opetushallitus
Aluehallintovirasto
Ylöjärven kaupunki
Kuntaliitto
Opetushallitus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri

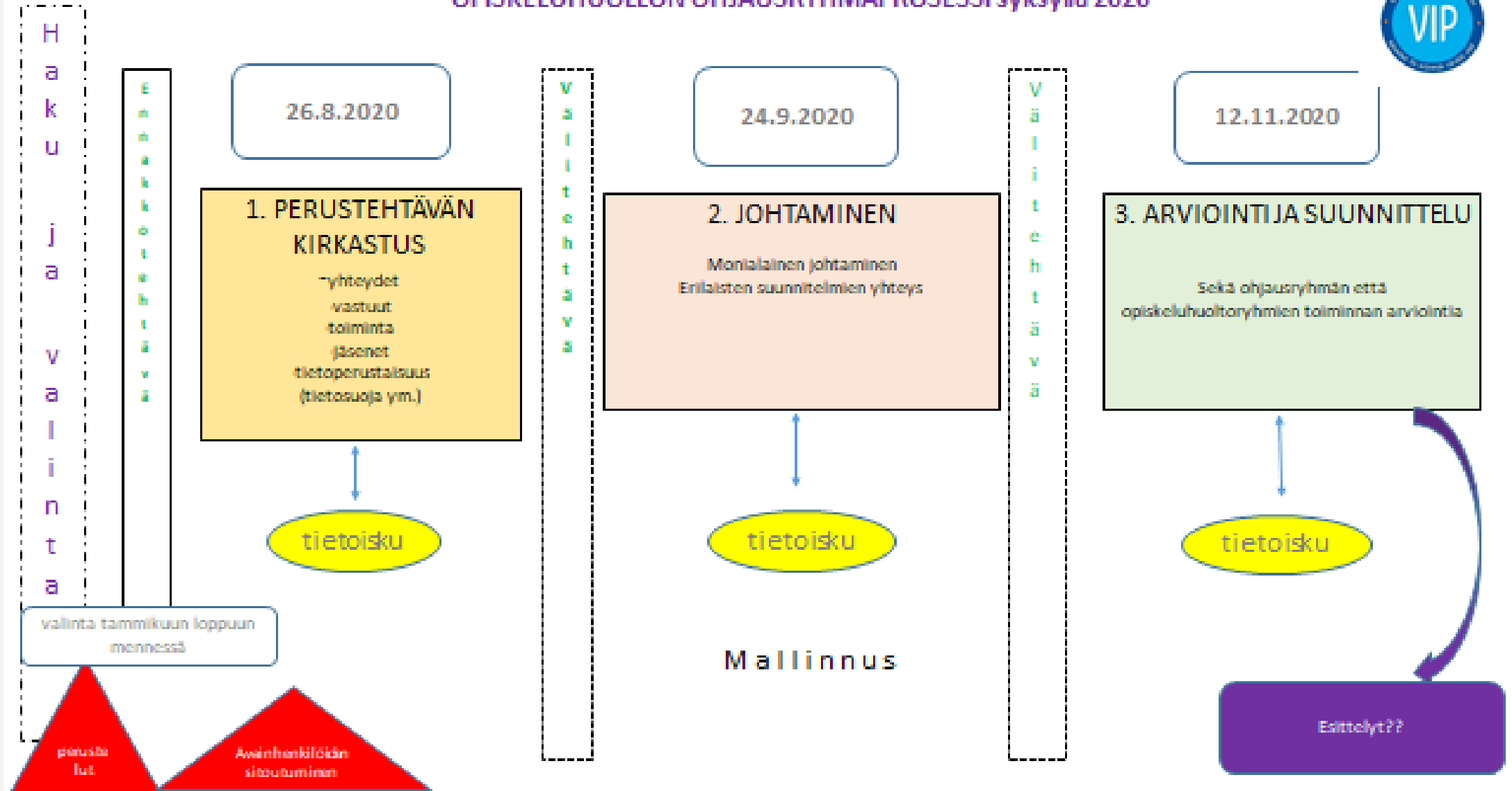
15 OHJAUSRYHMÄÄ/26 KUNTAA

1. Eksote: Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale, Taipalsaari
2. **Hamina**
3. Pyhtää
4. **Kotka**
5. Jakobstad, Larsmo, Nykarleby ja Pedersöre
6. **Kurikka**
7. Nokia
8. **Nurmijärvi**
9. Pori
10. **Tampere**
11. Toholampi
12. **Turku**
13. Tuusula
14. **Uusikaupunki**
15. Ylivieska



OPIKSELUHUOLLON OHJAUSRYHMÄPROSESSI

OPIKSELUHUOLLON OHJAUSRYHMÄPROSESSI syksyllä 2020



OHJAUSRYHMÄN TYÖSKENTELYYN LIITTYVIÄ KEHITTÄMISTARPEITA

- ✓ **Suunnittelu:** tehtävä ja tavoitteet, vuosikello, -suunnittelu, suunnitelmien päivitys
 - ✓ **Johtaminen:** päätöksentekoprosessi, jalkautusvastuut,
 - ✓ **Resurssit:** oikea kokoonpano, monitoimijuus, ajankäyttö
- ✓ **Toimintaperiaatteet:** selkeyttä tavoitteisiin, tehtäviin, toimintaan
- ✓ **Dialogi ja tiedonkulku:** lapset ja nuoret, muut työryhmät, päättäjät
 - ✓ **Yhteistyö:** roolit, vastuut
 - ✓ **Arviointi:** laadun arviointi, laatukriteerit

RYHMILTÄ TULLEITA TOIVETEEMOJA

- ✓ Resurssit
- ✓ Suunnittelu
- ✓ Toimintamallit ja työvälineet
- ✓ Normisto
- ✓ Yhteistyö ja verkostoituminen
- ✓ Arviointi
- ✓ *Lisäksi yksittäisiä toiveita*

YHTEENVETO JA KATSAUS VIP-KEHITTÄMISTOIMINNAN TULEVAISUUTEEN

Jussi Pihkala, OKM

<https://youtu.be/ytIXUWjXD1Q>

JOHANNA, MISA JA MERJA

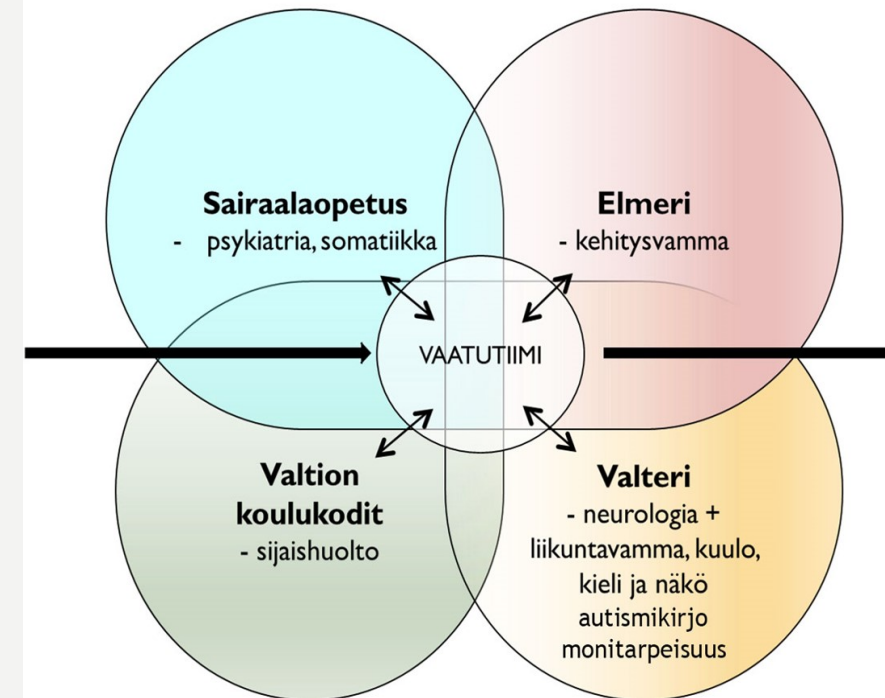
A surreal, dreamlike image featuring a large, glowing incandescent lightbulb as the central focus. The lightbulb is illuminated from within, casting a warm, golden glow. To the left of the lightbulb, a small child with dark hair, wearing a light-colored, patterned dress, stands on a dark, textured surface. The child is reaching out with their right hand, touching the base of the lightbulb. The background is a deep black night sky filled with numerous small, bright stars. The foreground is a dark, uneven ground with visible roots or tangled branches extending across it. The overall mood is one of wonder, hope, and the pursuit of a bright idea.

Olisipa hienoa, jos...

DE SVENSKSPRÅKIGA AKTÖRERNA INOM KRÄVANDE SÄRSKILT STÖD - VAATU

- **Sjukhuskolorna** – finns egentligen inte egna svenskspråkiga sjukhuskolor, tvåspråkigt i Vasa och Ekiparkens skola i Raseborg. Sjukhusundervisningen på svenska ges i samband med de finskspråkiga sjukhuskolorna eller någon annan skola.
- **Skilla** - Valteriskolan Skilla finns i Helsingfors. Skolan hör till UBS verksamhetsområde och är en del av det riksomfattande Valteri centret för lärande och kompetens. Erbjuder svenskspråkiga handledningstjänster nationellt.
- **Statens skolhem** – av fem statliga skolhem erbjuder Lagmansgården i Pedersöre svenskspråkig vård och undervisning för omhändertagna barn och unga (12-18 år).
- **Undervisning enligt verksamhetsområde** – finns ingen nationell aktör (jmf. Elmeri-koulut) utan verksamheten utformas enligt kommunvisa lösningar. Undervisningen sker i samband med en vanlig skola, i specialskola eller inkluderat i allmänundervisningen.

Vaatu-toimijoiden yhteisyyssä järjestämä tuki



ARBETET I VIP – NÄTVERKEN HÖSTEN 2020



- ✓ nätverksdagar (5+1) + samarbetsmöten
- ✓ utvecklingsprocessen i anknytning till elevvårdens styrgrupper
- ✓ seminariet Don't give up on us 15.9.2020
- ✓ utveckling av processer kring krävande konsultation
- ✓ kartläggningen av kontaktuppgifter till kommunernas kontaktpersoner i anknytning till krävande särskilt stöd
- ✓ webinarium – temagruppen placerade barn
- ✓ tätt samarbete med forskningsprojektet TUVET (www.tuvet.fi UEF, HU, JUY)
- ✓ IN-To – anordnande av undervisning enligt verksamhetsområden (HU)
- ✓ statistikinsamling om undervisning enligt verksamhetsområden, i statens skolhem och sjukhusundervisningen
- ✓ kartläggning av skolfrånvaro (JUY)

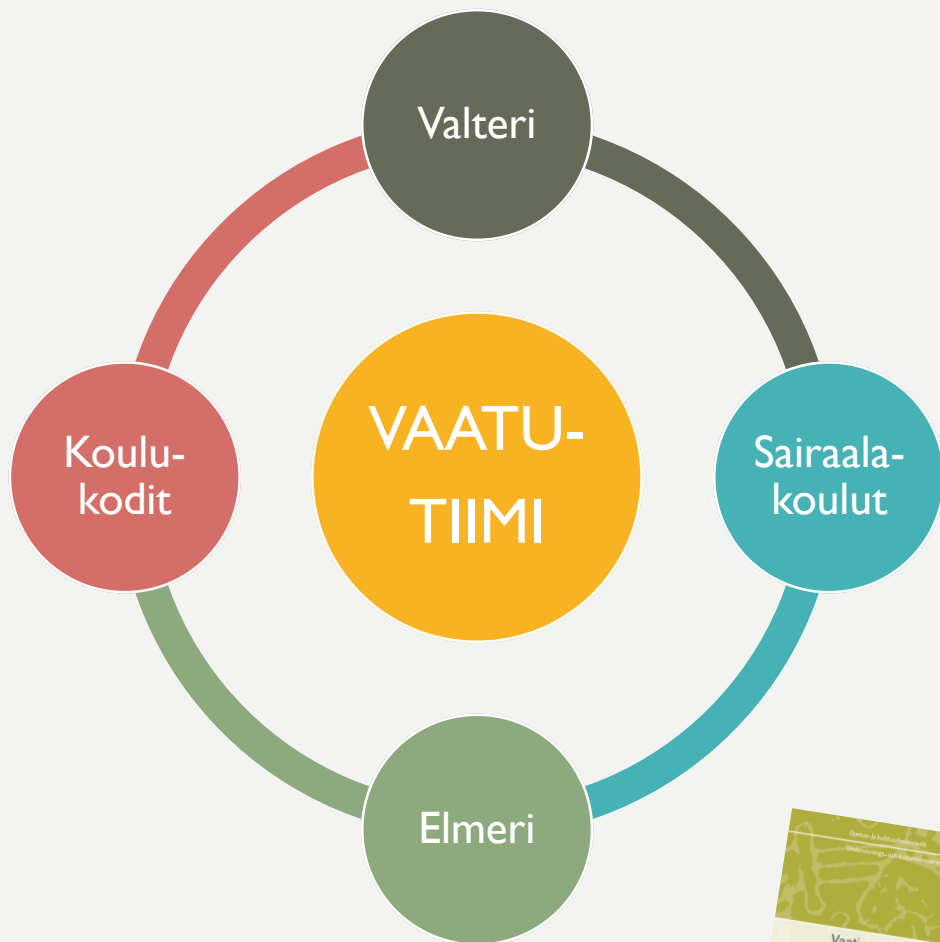




VIP etableras

- Undervisnings- och kulturministeriet har i slutet av augusti öppnat en ansökan om statens specialunderstöd för utveckling av stödet för lärandet och inkluderingen.
- Syftet med specialunderstödet är att ta fram och genomföra undervisningsarrangemang som hänför sig till stöd för lärande och skolgång och för inkludering samt att planera hur dessa kan spridas nationellt. Det här förutsätter bland annat utveckling av tjänster med låg tröskel, samarbete mellan bildnings- och social- och hälsovårdstjänsterna, förtydligande och stärkande av strukturen för trestegsmodellen för stöd **samt samarbete med VIP-nätverket.**
- Videohälsning av Jussi Pihkala från Undervisnings- och kulturministeriet om det fortsatta VIP arbetet.
- VIP nätverkets hemsidor – aktuellt information;

www.vip-verkosto.fi/vip-natverket/



Sairaalaopetusyksiköt,
Elmeri-koulut, Valtion koulukodit, Oppimis- ja
ohjauskeskus Valteri

kunnalliset erityiskoulut,

sekä yliopistolliset ja muut
erityispedagogiikan tutkimus- ja
koulutusyksiköt
luovat alueelliset
yhteistyöverkostot, jotka nimetään
VIP-verkostoiksi.

Verkosto muodostuu
viidestä yhteistyöalueesta.

Näistä verkostoista kehitetään vaativan
erityisen tuen ohjaus- ja palveluverkostoja.

TOIMINTA

- Erityisen vaativan tuen palveluiden koordinointi
- osaamisen vahvistaminen (käytäntötutkimus)

Palvelut kaikille ikäluokille

TOIMIJAT

Yliopistosairaala
Keskussairaalat
Kuntien tunnistetut erityispalvelut
Keskuskaupungit
Sosiaalialan osaamiskeskukset ja korkeakoulut, erityishuoltopiirit

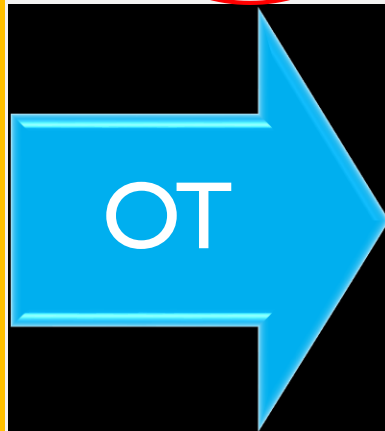
VIP-toimijat ovat OT:n tunnistettuja sivistystoimen osaajia

Yhteistyö käynnistyy,
kun OT:een ohjautuu lapsi, jonka kasvun ja kehityksen tueksi tarvitaan sivistystoimen vaativaa erityistä tukea /osaamista.

Verkostomainen työskentely viidellä erwa-alueella

OT
Osaamis-
ja tukikeskus

5
koordinaatio
yksikköä?



VIP
vaativan erityisen
tuen ohjaus- ja
palveluverkosto

5 moni-
ammatillista
ydinryhmää
(2018-2020)



*vaatu

TOIMINTA

- Sivistystoimen vaativan erityisen tuen palveluiden koordinointi ja tarjonta
- Käytännön (operatiivisten) toimijoiden tukeminen; opiskeluhoito; opiskeluhoollon ohjausryhmä; yhtenäisten käytänteiden vahvistaminen;

Palvelut varhaiskasvatukseen, esi - ja perusopetukseen, (toiselle asteelle)

TOIMIJAT

*** VAATU-toimijat**

= Elmeri- ja Valteri-koulut, Sairaalakoulut
Valtion koulukodin koulut

Kunnalliset opiskeluhoollon ohjausryhmät + muut oppilashuollon ryhmät

OT-toimijat ovat VIP-verkoston tunnistettuja sosiaali-, terveys- ja perheoikeudellisten palvelujen osaajia

Yhteistyö käynnistyy:
kun VIP-verkostoon ohjautuu lapsi, jonka kasvun ja kehityksen tueksi tarvitaan VAATU-toimijoiden ja kunnallisten palvelujen osaamisen lisäksi täydentävää osaamista

Luonnos



Ihmiset unohtavat
mitä sanoit.
He unohtavat
mitä teit
mutta
he eivät koskaan unohda mitä
sait heidät tuntemaan

Maya Angelou